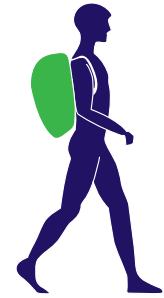

Zet EVC voor vrijwilligers op de kaart!

Kennis en advies voor
maatschappelijke ontwikkeling

Zet EVC voor vrijwilligers op de kaart

Het Erkennen van Verworven Competenties (EVC) gebeurt op verschillende plekken. Binnen gemeenten om mensen te activeren naar de arbeidsmarkt, in de re-integratiesector om iemand te bemiddelen naar een passende baan of opleiding of, in het onderwijs om competenties te benoemen. Competenties die iemand in vrijwilligerswerk opdoet, worden hierin zelden meegenomen. Dat is jammer, want EVC voor vrijwilligers biedt veel kansen. Voor de vrijwilliger én voor organisaties die bezig zijn met competentieherkenning.

Vrijwilligerswerk is een gratis leerplek. Ongemerkt steken vrijwilligers veel op. Over samenwerken, onderhandelen, organiseren, over wie hulp nodig heeft en wie hulp geeft, over het verschil tussen uitvoering en aansturing, verantwoordelijk voelen en zijn, grenzen stellen, grenzen verleggen.... Maar veel vrijwilligers zijn hiermee niet bewust bezig en weten niet wat ze leren tijdens hun vrijwilligerswerk.

EVC-procedure voor vrijwilligers

MOVISIE ontwikkelde daarom een procedure voor de Erkenning van Verworven Competenties van vrijwilligerswerk. In deze procedure staan twaalf competenties centraal die veel voorkomen in vrijwilligerswerk. Met de procedure kunnen vrijwilligers deze in beeld brengen. De EVC-procedure voor vrijwilligers is inmiddels succesvol ingezet bij verschillende vrijwilligersorganisaties. En voor specifieke groepen, zoals allochtone vrouwen en daklozen. De resultaten zijn duidelijk: door EVC neemt het zelfbewustzijn van vrijwilligers toe; ze weten wat ze kunnen. Met die informatie kunnen ze op zoek gaan naar ander (vrijwilligers)werk of een opleiding.

EVC voor vrijwilligers laten stromen

Het erkennen en herkennen van competenties van vrijwilligers draagt dus bij aan het zelfbewustzijn van mensen. Ook geeft het vrijwilligerswerk meer waarde. Vrijwilligerswerk verdient om die redenen een plek als het gaat om het (h)erkennen van competenties. Om dit te stimuleren, is MOVISIE in 2009 gestart met het meerjarige project 'EVC voor vrijwilligers laten stromen'. Met een verkenning naar de mogelijkheden in 2009 en een congres in februari 2010 zijn de eerste stappen gezet om meer vrijwilligers en organisaties de weg naar EVC te laten vinden. Deze brochure is een volgende stap. U ziet hierin de kansen en mogelijkheden die EVC voor vrijwilligers u biedt. Maar ook wat EVC eigenlijk is en hoe u EVC voor vrijwilligers kunt inzetten.

Het doel: (vrijwilligers)organisaties, ROC's en hogescholen, gemeenten en de re-integratiesector inspireren en aanzetten tot competentieherkenning en -waardering van vrijwilligers. Met deze brochure zetten wij EVC voor vrijwilligers voor u op de kaart. We hopen dat u dat vervolgens ook doet.

leeswijzer

Deze brochure is bedoeld voor gemeenten, onderwijsinstellingen, re-integratiebureaus en vrijwilligersorganisaties die werken met Erkenning van Verworven Competenties (EVC) en hierin ook vrijwilligerswerk willen betrekken. U vindt hierin kansen om EVC dichterbij vrijwilligers te brengen en meer te laten profiteren van competentieherkenning.

De brochure is opgebouwd rondom de landkaart EVC voor vrijwilligerswerk. Hierop ziet u de wegen en mogelijkheden van EVC voor vrijwilligers en ook hoe u met andere partijen kunt samenwerken. Naast een toelichting op deze kaart en een uitleg van de belangrijkste EVC-begrippen (de basics) vindt u hoofdstukken die specifiek zijn bedoeld voor uw sector. Per sector is een voorbeeld opgenomen.

U kunt de brochure in zijn geheel lezen, maar u kunt er ook voor kiezen om alleen die delen te lezen die voor u interessant zijn. Via de tabs kunt u snel door de brochure navigeren.

voorbeeld

“De waarde van informeel leren in vrijwilligerswerk moet op het netvlies komen”

Els Hofman is senior projectleider bij MOVISIE. Al sinds eind jaren negentig initieert en leidt ze projecten over EVC voor vrijwilligers. Wat haar betreft is nu het moment gekomen dat het herkennen en erkennen van competenties in vrijwilligerswerk een grote doorbraak maakt.

Waarom ben je ooit met EVC voor vrijwilligers begonnen?

“Bij vrijwilligerswerk, doen mensen veel competenties op. Maar met hoe je die herkent en eventueel erkent, ontbraken mogelijkheden. Althans, er was geen systematische manier. Daarom is de voorloper van MOVISIE, alweer ruim tien jaar geleden, gestart met het ontwikkelen van een manier om die her- en erkenning mogelijk te maken.”

Wat is er al gebeurd?

“We zijn begonnen met het ontwikkelen van een route om competenties te erkennen bij vrijwilligers met Scouting Nederland. CINOP ondersteunde dat. Scouting werd zo de eerste vrijwilligersorganisatie in Nederland die op een EVC-achtige manier kon werken. Vervolgens is een onderzoek gedaan naar wenselijkheid en haalbaarheid van EVC voor vrijwilligers. Op basis hiervan is een EVC-procedure voor vrijwilligers gemaakt. Die is op basis van praktijkervaringen een paar keer aangepast, zodat er een toepasbaar en toegankelijk instrument is ontstaan. Ook was agendasetting een belangrijk punt. Wat is EVC en wat heb je eraan? In eerste instantie binnen de vrijwilligerssector zelf. De laatste jaren meer naar buiten toe.”

Naar buiten toe?

“Ik heb gemerkt dat we andere partijen nodig hebben om verder te komen met EVC voor vrijwilligers. Alleen zo kunnen we ervoor zorgen dat EVC voor meer vrijwilligers wordt ingezet en dat vrijwilligerswerk in het onderwijs en op de arbeidsmarkt een plaats inneemt

als volwaardige leerplek. Merkwaardigerwijs zie je namelijk wel dat vrijwilligerswerk waardering krijgt, omdat het maatschappelijk relevant is. Dat is anders als het gaat om wat mensen er aan vaardigheden opdoen. HRM-managers, schooldecanen, begeleiders van re-integratietrajecten zijn zich er vaak niet van bewust. En dat terwijl zij er juist wel iets mee kunnen. Ik zou willen dat vrijwilligerswerk als waardevolle leerplek voor die sectoren een automatisme is.”

Zie je vooruitgang?

“We werken inmiddels samen met het Kenniscentrum EVC. Dat zij met ons meepraten over vormen van erkenning en dat wij inzichten daardoor aanscherpen en meetellen, vind ik een belangrijke stap. Ook krijgen we meer vragen vanuit bijvoorbeeld de onderwijssector. Vrijwilligerswerk komt dus al wel meer op het netvlies. Ook de landelijke overheid stimuleert het. Het ministerie van VWS en OC&W hebben projecten gesubsidiëerd. De lokale overheid blijft hierbij helaas achter.”

Wat zou de lokale overheid dan moeten doen?

“Zij zouden veel meer een stimulerend beleid kunnen voeren richting vrijwilligersorganisaties en meer de regie nemen. Door partijen bij elkaar te brengen, komt competentieherkenning van vrijwilligers verder. Het hoeft niet altijd om geld te gaan. Neem aandacht voor competentieontwikkeling bij vrijwilligers bijvoorbeeld op als voorwaarde voor subsidie. Of initieer dat het wordt meegenomen in re-integratietrajecten.”

Zie je ook valkuilen?

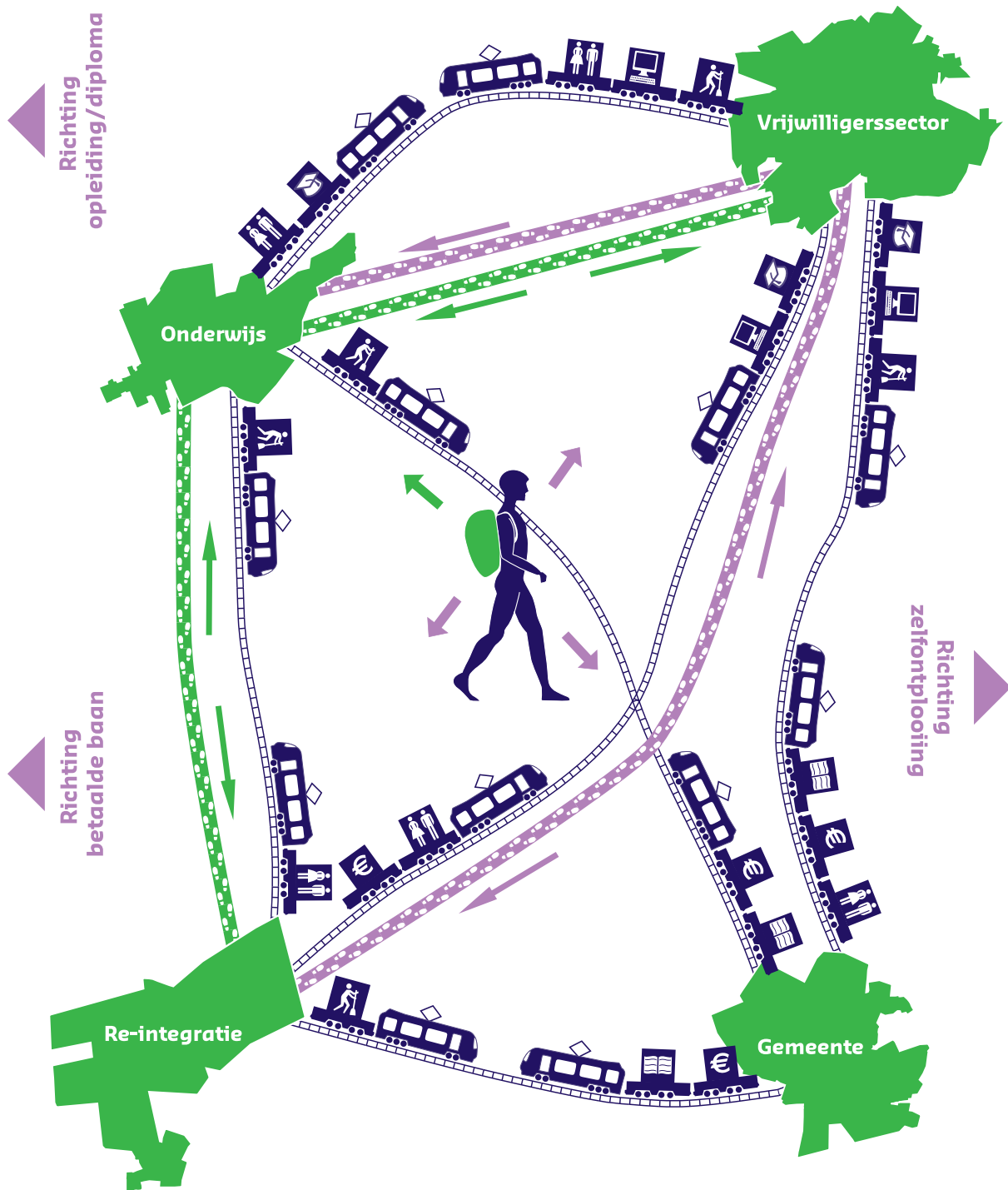
“Denken dat een ander EVC voor vrijwilligers wel oppakt en aanjaagt. Uit ons recente onderzoek onder belangrijke sleutelfiguren, blijkt dat een verdere opmars van EVC belemmerd wordt, omdat het erg onduidelijk is wie verantwoordelijk is voor EVC voor vrijwilligers. Daarom is ook niemand rechtstreeks aanspreekbaar op het aanbieden van EVC. Vandaar dat deze brochure ook gericht is op een brede lezerskring.”

Wat is nu je belangrijkste doel?

“Competenties die je in vrijwilligerswerk opdoet, zijn net zo belangrijk en tellen net zo mee als de competenties die je opdoet in betaald werk. Als dat overal zou doordringen, ben ik tevreden. Overigens is een EVC-procedure zelf niet zaligmakend. Het gaat er om dat er breder aandacht is voor de erkenning van competenties die mensen in vrijwilligerswerk opdoen. Het moet normaal worden om vrijwilligerswerk in dit opzicht te waarderen.”

Je bent al lang met EVC bezig. Heb je er nooit genoeg van?

“Ik blijf gemotiveerd, omdat ik altijd weer zie dat EVC voor mensen persoonlijk veel winst oplevert. Ook EVC-begeleiders vinden het trouwens heel leuk om dat te ervaren. Een EVC-traject, gericht op het vrijwilligerswerk, zorgt voor bewustwording. Het maakt mensen zelfverzekerder. Daardoor zijn zij meer geneigd stappen te zetten in hun leven. Bijvoorbeeld naar ander werk, naar betaald werk of naar het doen van een opleiding. Het draagt altijd de belofte in zich om te blijven bewegen. Dat ik daaraan kan bijdragen, geeft energie om er mee door te gaan.”

Legenda

- Samenwerkingsverband
- Route formeel
- Route informeel

- Financiering
- (Nieuwe) doelgroepen
- Beleid

- Actieve burger
- Kennis & ervaring over EVC
- Vrijwilligerswerkplek

De EVC Landkaart Vrijwilligerswerk

Het EVC-landschap is divers. Er zijn veel wegen, mogelijkheden, routes en richtingen. Om EVC voor vrijwilligers óp de kaart te zetten, is het eerst nodig om EVC ín kaart te brengen. Hiervoor hebben we de EVC Landkaart Vrijwilligerswerk gemaakt. Een landkaart waarmee u uw positie in het landschap kunt bepalen, kunt zien met wie u zou kunnen samenwerken en waarom, inzicht krijgt in wat er voor u te halen en te brengen valt en welke routes er voor vrijwilligers te bewandelen zijn.

De vrijwilliger

In het midden van de kaart, staat de vrijwilliger. Dit figuur vertegenwoordigt niet alleen de 5,6 miljoen Nederlanders die zich jaarlijks vrijwillig inzetten, maar staat ook voor de mensen die zich willen ontwikkelen en ontplooiën en daarbij vrijwilligerswerk willen gebruiken. EVC voor vrijwilligers is interessant voor mensen van alle leeftijden en onderwijsniveaus, voor mensen met uiteenlopende achtergronden en die werkzaam zijn in diverse sectoren. Iedereen heeft een eigen rugzak en vult die met eigen ervaringen en competenties. Die vrijwilligers hebben hierbij wel hulp nodig. Zelf kennen ze de mogelijkheden van EVC niet. Een routeplanner die hun de weg wijst, biedt uitkomst.

De steden

Onderwijs, gemeenten, vrijwilligersorganisaties en de re-integratiesector zijn belangrijke partijen bij EVC voor vrijwilligers. Zij hebben mogelijkheden en middelen om met het erkennen van competenties van vrijwilligers aan de slag te gaan. Op de EVC-landkaart vormen zij de steden. Zoals elke stad hebben ze hun eigen trekpleisters. De één biedt uitgebreide mogelijkheden voor opleiding en heeft veel kennis over EVC-trajecten. De ander is juist gespecialiseerd in vrijwilligerswerk of scheidt de beleidskaders die nodig zijn om EVC vorm te geven. Of een vrijwilliger de stad bezoekt, hangt af van de behoeften die hij of zij heeft en vaak ook van welke richting hij of zij uiteindelijk op wil.

De spoorlijnen

Samenwerking is cruciaal om EVC voor vrijwilligers verder te brengen. Vanuit financiële of inhoudelijke argumenten bestaan er veel mogelijkheden. De spoorlijnen geven deze mogelijke samenwerkingsverbanden weer. De treinen symboliseren wat de samenwerking kan opleveren en wat u als samenwerkingspartner te bieden heeft.

De richtingen

Iedere vrijwilliger die een EVC-traject volgt, heeft een eigen doel. De een wil nou eindelijk wel eens weten wat hij kan, voor de ander kan het een manier zijn om betaald werk te verwerven en voor de derde is het een opmaat naar een opleiding. In al die gevallen wil de vrijwilliger aangetoond hebben wat hij al kan. Afhankelijk van wat iemand met EVC wil, kiest hij/zij voor een route.

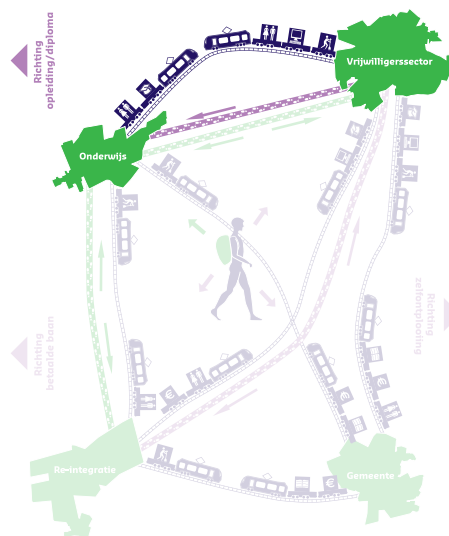
De routes

Voor het erkennen van competenties kan iemand diverse routes volgen. Er is een formele route en een informele. De formele route vergelijkt competenties met bepaalde landelijke criteria (een standaard). Ook is hieraan een assessment toegevoegd. Het resultaat is een ervaringscertificaat waarmee vrijstellingen te krijgen zijn. Via een informele route maakt iemand zijn eigen competenties inzichtelijk in een portfolio, maar is er geen vergelijking met een landelijke standaard. De informatie in het portfolio draagt bij aan iemands zelfontplooiing. Soms motiveren de opgedane inzichten in wat iemand kan om op zoek te gaan naar ander (vrijwilligers)werk of om een opleiding te gaan doen. Welke route voor iemand het beste is, hangt af van het doel en motief van het individu.

Zo werkt de kaart

voorbeeld

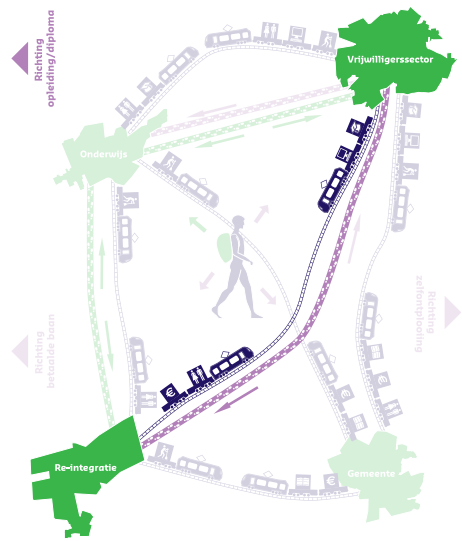
Bertha is 72 jaar. Ze werkt als vrijwilliger bij Stichting Maatschappelijke Dienstverlening Zaanstreek. Deze vrijwilligersorganisatie werkt samen met een ROC aan een EVC-traject voor vrijwilligers. Vanuit de school krijgt zij begeleiding bij het beschrijven en bewijzen van competenties. De vrijwilligersorganisatie ondersteunt hierbij. Inmiddels heeft ze de procedure afgerond. Ze volgt nu een opleiding aan hetzelfde ROC.

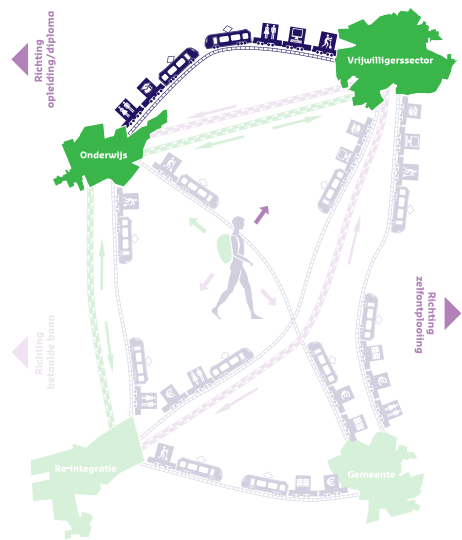
voorbeeld

Marcel (31) is drie jaar dakloos geweest en heeft een drugsverleden. Via een re-integratiebureau werkt hij aan een terugkeer in de maatschappij. Op scholen geeft hij als vrijwilliger voorlichting. Via een EVC-procedure voor vrijwilligers brengt hij, onder begeleiding van het re-integratiebureau, zijn competenties in kaart. Op basis van de inzichten die hij hierbij opdoet, besluit hij een opleiding als beveiliging te gaan volgen.

voorbeeld

Manon is 42 jaar. Ze is moeder van twee kinderen en heeft geen betaalde baan. De afgelopen twee jaar werkte ze als vrijwilliger. Onder begeleiding van de vrijwilligerscoördinator maakt ze een portfolio en doet ze een EVC-traject voor vrijwilligers. Ze krijgt zoveel zelfvertrouwen van dit traject dat ze besluit een opleiding tot pedicure te gaan volgen.

Meer weten over deze personen? Bekijk het filmpje op www.movisie.nl/evc

Onderwijs

Wie kijkt naar de EVC-landkaart ziet dat bij Onderwijs veel wegen samenkomen. Zowel formele routes als informele. Via onderwijs kunnen mensen bovendien allerlei kanten op: richting opleiding, diploma en werk. Samenwerkingsverbanden zijn met alle sectoren mogelijk. Maar, wat heeft u als ROC of hogeschool nu concreet aan EVC voor vrijwilligers?

Nieuwe doelgroepen

Stelt u zich eens voor dat de 5,6 miljoen vrijwilligers die Nederland telt allemaal aan de slag willen met het erkennen van hun competenties. En dat zij dat willen doen via uw onderwijsinstelling. Dan krijgt u het nog druk. Misschien is dit wat overdreven, maar hier zit wel de potentie voor uw organisatie.

Uit onderzoek blijkt dat één op de vijf vrijwilligers (KBA, 2003), dat zijn er ruim een miljoen, waarde hecht aan EVC en het belang inziet van het erkennen van verworven competenties. Voor veel vrijwilligers is het echter een grote stap om hiermee aan de slag te gaan. Ook is voor hen een officieel Ervaringscertificaat niet altijd het einddoel. Ze willen vooral inzichtelijk maken wat ze kunnen en weten. Maar zelf, zonder begeleiding, een portfolio maken zien ze als ingewikkeld. Begeleiding vanuit vrijwilligersorganisaties is niet altijd voorhanden. Expertise op het terrein van benoemen en beschrijven van competenties is in de vrijwilligerssector nog niet gebruikelijk.

Binnen onderwijsinstellingen is die kennis en expertise er wel. Als ROC fungeert u immers vaak ook al als EVC-aanbieder (voor een Ervaringscertificaat). U kunt het vrijwilligers dan ook gemakkelijker maken om hun competenties in beeld te brengen, bijvoorbeeld door trajecten op te zetten waarin u vrijwilligers begeleidt in een EVC-proces. U kunt hierin samenwerken met vrijwilligersorganisaties of re-integratiebureaus.

U creëert hiermee een aanvullend aanbod binnen uw opleidingscentrum en haalt zo een nieuwe doelgroep binnen. Een groep, die na het doorlopen van een informele procedure, kan instromen naar een opleiding binnen uw reguliere aanbod of een formele EVC-procedure.

Overigens vraagt dit wel van u dat vrijwilligers u weten te vinden. Dat kan door werving vanuit uw eigen organisatie, maar ook door contact te leggen met vrijwilligersorganisaties.

Vrijwilligerswerkplekken

Behalve dat u kijkt naar de mogelijkheden die u heeft voor vrijwilligers, kunt u ook andersom redeneren. Welke mogelijkheden heeft vrijwilligerswerk voor uw onderwijsinstelling? Heeft u oog voor de competenties die vrijwilligers in huis hebben? Is het binnen uw opleidingen bijvoorbeeld mogelijk om ervaringen die mensen in het vrijwilligerswerk opdoen, mee te laten tellen voor studiepunten of vrijstellingen? Door vrijwilligerswerk op juiste waarde te schatten, maakt u uw opleidingen aantrekkelijker voor mensen die zich vrijwillig inzetten, omdat hun ervaring meetelt en er toe doet. In samenwerkingsverbanden met vrijwilligersorganisaties kunt u op die manier mensen interesseren voor het volgen van een cursus of opleiding. Daarnaast zijn vrijwilligersfuncties in te zetten als stageplek.

Actieve burgers

Gemeenten en ook de landelijke overheid vragen ROC's, als maatschappelijk verantwoordelijke instellingen, om een actieve rol te vervullen op het gebied van participatie van burgers. Vrijwilligerswerk activeert en stimuleert mensen. Door in uw curriculum vrijwilligerswerk aandacht te geven, draagt u bij aan het vergroten van de waarde van vrijwilligerswerk en stimuleert u actief burgerschap.

Financiering

Wie gaat dat betalen? Die vraag wordt vaak gesteld als het om EVC voor vrijwilligers gaat. Als u creatief bent en op zoek gaat naar de juiste samenwerkingspartners zijn er voldoende mogelijkheden. U zou een verzoek kunnen indienen bij de gemeente. Zij kunnen trajecten subsidiëren, bijvoorbeeld in het kader van de Wmo en Wet Educatie en beroepsonderwijs (WEB).

Beleid

Vrijwillige inzet verdient in het beleid van ROC's te worden opgenomen. Omdat het gaat om maatschappelijk relevant werk dat door velen wordt uitgevoerd. Ondersteuning in de vorm van scholing en herkenning van competenties, draagt bij aan de kwaliteit van het vrijwilligerswerk en daarmee aan onze (lokale) samenleving. Ook gemeenten hebben hierbij baat. De Wmo is tenslotte een belangrijke participatiewet. Door het mogelijk maken via scholing participatie te waarderen en stimuleren kan de Wmo aan kracht winnen.

voorbeeld

“Het is een nieuwe tak aan de activiteiten die je ontplooit”

Marijke Bierlaagh was projectleider bij de afdeling Volwasseneneducatie van het Regiocollege Zaanstreek. Ze ontwikkelde, samen met de Stichting Maatschappelijke Dienstverlening (SMD), een cursus die vrijwilligers begeleidt bij een EVC-procedure. Hierin werkte ze met de EVC-procedure voor vrijwilligers van MOVISIE. Ook gaf ze de cursus aan een groep niet-uitkeringsgerechtigden (nuggers).

Hoe zijn de cursussen tot stand gekomen?

“In het kader van de Wmo en Educatiegelden heeft het Regiocollege een breed aanbod ontwikkeld aan educatieve activiteiten die de participatie van burgers bevorderen. Hiervoor hebben we samengewerkt met diverse partners, waaronder SMD. Zij verzorgden de werving van vrijwilligers en wij de cursus. Gezamenlijk hebben we de certificaten uitgereikt en geëvalueerd.”

Wat houdt de cursus in?

“We werken met de EVC-procedure voor vrijwilligers van MOVISIE. In korte tijd probeer je een bewustwordingsproces op gang te brengen. We gaan in op wat competenties zijn en waarom je ze in kaart brengt. Maar ook hoe cursisten kunnen werken aan een portfolio en hoe ze referenties opvragen. In eerste instantie wilden we daar nog een aanvullend aanbod met schrijf- en presentatievaardigheden aan toevoegen, maar dat bleek veel. In de praktijk zie je dat je de tijd nodig hebt om door te nemen hoe het gaat en mensen te begeleiden bij het benoemen van competenties en het verzamelen van bewijzen.”

Inmiddels heb je verschillende trajecten begeleid. Zie je verschillen?

“Duidelijk is dat een traject valt of staat met de begeleiding die er vanuit een vrijwilligersorganisatie is. In de samenwerking met SMD hadden we een intensieve terugkoppeling naar elkaar. Er was wekelijks overleg en SMD hield ook eigen spreekuren voor vrijwilligers. Bij de tweede groep kwamen de cursisten uit verschillende organisaties. Dat merkte je meteen. Als de begeleiding minder is, gaan cursisten zwemmen.”

Toch zijn jullie ook een cursus gestart voor niet-uitkeringsgerechtigden.

Hoe werkte dat dan?

“Hiervoor zijn we benaderd door het Centrum voor Werk en Inkomen. De vraag was of we ook nuggers konden motiveren. In eerste instantie zouden we een ander traject doen, maar er bleek veel meer potentie in de groep aanwezig dan gedacht. Dus ook hier zijn we de EVC-route gaan doen.”

Waarom doen mensen eigenlijk een dergelijk traject?

“Je ziet vooral dat de cursus helpt bij de persoonlijke ontwikkeling van deelnemers. Het vergroten van het zelfvertrouwen is heel waardevol voor mensen. Ook zijn er cursisten die via de EVC-procedure een cursus zijn gaan doen of zijn gaan solliciteren.”

En waarom zou je dit als ROC doen?

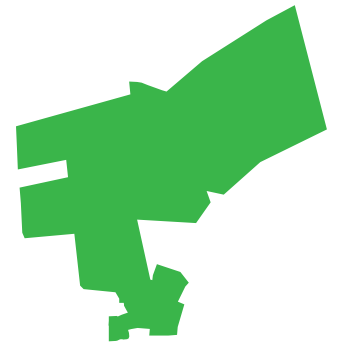
“Los van de empowermentcomponent voor deelnemers, die ik belangrijk vind, is het een nieuwe tak aan de activiteiten die je ontplooit. Je kunt deelnemers doorstroming bieden naar eventuele vervolgopleidingen en daarmee ook je doelgroep verbreden.”

Wat moet er volgens jou gebeuren om EVC toegankelijker te maken?

“Er moet hard worden gewerkt om de route duidelijk te krijgen. Hoe verhoudt een certificaat van een informele procedure zich tot vrijstellingen voor mensen die een opleiding starten? Daar moeten verbindingen komen. Daarnaast is financiering een probleem. Onze trajecten zijn vanuit de WEB-gelden gefinancierd, maar als dat stopt, is het de vraag hoe we verder moeten. Het is ook aan vrijwilligersorganisaties om te kijken of ze hierin willen investeren. Het levert hun professionalisering van hun vrijwilligers op. Wat is dat ze waard?”

Re-integratie

Formele en informele EVC-routes zijn voor re-integratiebureaus al bekend terrein. De inzet van vrijwilligerswerk bij een EVC-procedure betrekken is voor de sector minder voor de hand liggend. De EVC Landkaart Vrijwilligerswerk laat zien dat er wel degelijk kansen liggen.

Nieuwe doelgroepen en actieve burgers

In Nederland zijn er volgens cijfers van het CBS (2007) zo'n 175.000 werkloze vrijwilligers die actief op zoek zijn naar een betaalde baan. Daarnaast zijn er nog zo'n 200.000 niet-uitkeringsgerechtigden die betaald werk zoeken (de 430.000 uitkeringsgerechtigden met een wens naar betaald werk laten we hier buiten beschouwing. Voor hen is de meest gangbare weg naar werk via het UWV).

Een EVC-traject voor vrijwilligerswerk kan voor deze mensen een manier zijn om de stap naar betaald werk te zetten. Door het ontdekken van eigen competenties kan een vrijwilliger gericht op zoek gaan naar een betaalde baan die aansluit bij zijn of haar wensen en mogelijkheden. EVC voor vrijwilligerswerk is hiermee voor re-integratiebureaus een heel geschikt instrument om hun makelaarsfunctie op een vraaggerichte manier uit te voeren. In dat opzicht is het opmerkelijk dat de koppeling tussen vrijwilligerswerk en het benoemen van competenties (een EVC-traject) zo weinig wordt gemaakt.

Vrijwilligerswerkplekken

Vrijwilligerswerk inzetten op weg naar een (andere) betaalde baan kan op twee manieren. Iemand doet al vrijwilligerswerk en gebruikt een EVC-traject om inzicht te krijgen in opgedane ervaringen en competenties. In dat geval kunt u ondersteuning bieden door een informeel traject voor EVC aan te bieden of om dat te doen in samenwerking met een onderwijsorganisatie.

Het kan ook zo zijn dat iemand nog geen vrijwilligerswerk doet, maar vrijwilligerswerk actief wil inzetten om zicht te krijgen op competenties en vaardigheden. U zet dan een vrijwilligerswerkplek in als leerplek. Op die manier fungeert vrijwilligerswerk voor uw cliënt als een manier om zichzelf te ontwikkelen. Door de competenties die in het vrijwilligerswerk worden opgedaan inzichtelijk te maken in een portfolio, ziet iemand meteen resultaat. Voor dergelijke trajecten is samenwerking met vrijwilligersorganisaties noodzakelijk.

Financiering

Voor vrijwilligersorganisaties betekent dit een nieuwe groep vrijwilligers die beschikbaar komt. Een groep die, omdat het vaak kwetsbare burgers betreft, wel meer tijd kost aan begeleiding dan reguliere vrijwilligers. Vrijwilligersorganisatie zullen deze extra tijd graag vergoed zien met een financiële bijdrage vanuit uw organisatie. Daar staat tegenover dat de inzet van vrijwilligersplekken u veel oplevert. Uw cliënten vinden er een veilige plaats om mogelijkheden te ontdekken en te werken aan competenties. Het vergroot uw kans op een geslaagd traject. U kunt een EVC-traject voor vrijwilligers aan de vrijwilligersorganisatie aanbieden als een begeleidingsmethodiek.

EVC-trajecten hoeven u niet per se geld te kosten. Gemeenten kunnen een traject financieren. Dan moeten zij natuurlijk wel het nut van een dergelijk traject inzien. Hier kan uw organisatie een rol spelen. Bijvoorbeeld door inzichtelijk te maken wat EVC-trajecten kunnen opleveren aan participatie, doorstroming naar werk en daarmee aan het verminderen van uitkeringen.

voorbeeld

“Het empowermenteffect is enorm”

Elize de Bar is beleidsadviseur op het hoofdkantoor van het UWV WERKbedrijf. Haar portefeuille is Leren & Werken. In de competentietestcentra van het UWV worden competenties die mensen in vrijwilligerswerk opdoen vaak meegenomen. Toch vindt De Bar dat dat nog sterker kan.

Wat zie jij als grote kracht van EVC voor de re-integratiesector?

“Via een EVC-procedure krijgen mensen helder op hun netvlies welke capaciteiten ze wel en welke ze niet hebben. Hierdoor zijn mensen vaak gemotiveerder. Ook zijn ze gemakkelijker te bemiddelen. Als duidelijk is wat mensen kunnen, is het eenvoudiger om een werkplek te vinden die aansluit bij hun competenties. Ook merken we dat ze er dan langer blijven zitten.”

Welke rol speelt vrijwilligerswerk hierin?

“Juist die informele vormen van leren zijn een belangrijke pijler van EVC. Je ziet dat ook terug in de praktijk. Werkgevers geloven dat de formele kwalificaties wel komen. Ze letten vooral op houding- en gedragscompetenties. En als die in vrijwilligerswerk zijn opgedaan, is het zonde om ze niet te benoemen. Voor mij is het eigenlijk vanzelfsprekend om ook ervaringen van vrijwilligerswerk mee te nemen.”

En wat zie je als voordeel voor de deelnemers aan deze trajecten?

“Mensen krijgen, zoals gezegd, zicht op wat ze wel en niet kunnen: dat motiveert enorm. Het empowermenteffect is hiermee heel groot. Mensen zien beter welke richting ze op zouden kunnen en willen. En geloven ook dat ze dat kunnen.”

Jij vindt het vanzelfsprekend dat vrijwilligerswerk wordt meegenomen bij het benoemen van competenties. Toch wordt EVC voor vrijwilligerswerk nog niet veel gebruikt. Hoe komt dat, denk je?

“De belangrijkste reden is dat de EVC-markt nog niet helemaal volwassen is. Zo is de onderlinge overdraagbaarheid van certificaten nu nog niet goed geregeld. Bij de ene organisatie krijg je met een certificaat wel vrijstelling voor een opleiding en bij andere niet. Hier wordt nog aan gewerkt. Overigens vind ik dat mensen een traject niet alleen voor vrijstellingen of een startkwalificatie moeten doen. Je kunt het ook voor jezelf doen. Het empowermenteffect is zo groot, dat is ook meegenomen.”

Hoe zouden EVC en vrijwilligerswerk meer gebruikt kunnen worden?

“De EVC-aanbieders zouden meer naar vrijwilligerswerk moeten vragen. Het moet normaler worden om ook de competenties die je daar opdoet, mee te nemen in een procedure. Ook zouden re-integratiebureaus en EVC-aanbieders meer moeten samenwerken. Gemeenten kunnen EVC voor vrijwilligers veel meer inzetten voor sociale activering. Door mensen bijvoorbeeld eerst vrijwilligerswerk te laten doen. Door daar een EVC-procedure aan te koppelen, maak je vervolgens iemands competenties inzichtelijk en wordt de stap naar werk kleiner.”

Zie je nog meer taken voor gemeenten?

“Gemeenten kunnen meer doen aan voorlichting. Ze zouden EVC voor vrijwilligers meer moeten promoten. Zowel bij vrijwilligersorganisaties als bij potentiële kandidaten. Dat kan ook op de Werkpleinen en leerwerkloketten. Dat is een heel goede plaats om werk en EVC voor vrijwilligers aan elkaar te knopen. Ook bibliotheken zijn een plek waar die voorlichting kan plaatsvinden. Vertel aan de mensen die er wat mee moeten of kunnen, dat het er is. Dat je met zo'n procedure je competenties in kaart kunt brengen en dat dat je helpt bij het maken van keuzes voor je carrière of je keuze van opleiding.”

Waarom is die voorlichting naar mensen zelf ook zo belangrijk?

“We hebben zelf die ervaring gehad toen we EVC hebben ingezet als een van de crisismaatregelen. Onze campagne was toen vooral gericht op de werkgevers. Het had beter gewerkt als we ook de werknemers hadden betrokken. Zij zijn tenslotte de profijtgroep. Het is voor de burger, dus vertel hun dat ze er om moeten vragen. Een grote vraag stimuleert organisaties er meer mee aan de slag te gaan.”

Vrijwilligers-organisaties

Voor vrijwilligersorganisaties is het vaak al lang duidelijk dat mensen leren van vrijwilligerswerk. Maar de competenties die iemand in het vrijwilligerswerk opdoet ook echt in beeld brengen, is een ander verhaal. De EVC Landkaart Vrijwilligerswerk biedt perspectieven.

De meerwaarde van EVC

Wat betekent het nu voor uw organisatie als u een actief beleid voert op het gebied van EVC? Wat is eigenlijk de meerwaarde? Allereerst kunt u EVC in uw organisatie aanbieden als extra beloning voor vrijwilligers. Dit kan u helpen bij de werving van vrijwilligers. Als organisatie laat u hiermee immers goed 'werkgeverschap' zien en u wordt daarmee een aantrekkelijke werkplek. EVC geeft ook meerwaarde omdat vrijwilligers met een groter zelfvertrouwen gemotiveerder hun werk doen. Daarnaast kunt u EVC gebruiken als instrument voor vrijwilligersmanagement. De kwaliteiten van mensen komen hiermee duidelijk in beeld. U heeft dus beter zicht op wie u waar kunt inzetten. Ook kan het helpen bij het maken van taak- en functieomschrijvingen.

Tot slot kan het inzetten van EVC helpen om de waarde van het vrijwilligerswerk aan te tonen en zo meer waardering voor vrijwilligerswerk te krijgen. Wanneer EVC voor vrijwilligers breed wordt gedragen, maakt dat vrijwilligerswerk extra interessant en aantrekkelijk. Het helpt om te laten zien dat vrijwilligerswerk onderscheidend en lonend is.

Het begeleiden van EVC-trajecten kost tijd en geld. Samenwerking met verschillende partijen kan u hierin veel opleveren.

Samenwerking met onderwijs

Binnen de onderwijssector is veel kennis en ervaring op het gebied van EVC aanwezig. Veelal gaat het om formele trajecten. Maar een ROC zou ook informele trajecten kunnen aanbieden. U kunt hierin samenwerking zoeken.

U profiteert dan van de expertise van het onderwijs op het gebied van begeleiding van EVC-trajecten. ROC's vinden op hun beurt een nieuwe doelgroep en een nieuw aanbod, waarmee zij bovendien ook invulling kunnen geven aan het ontwikkelen van burgerschap in de regio.

Andersom kan het ook. Als opleidingen gebruik gaan maken van ervaringen in vrijwilligerswerk, kan een stage in uw organisatie interessant worden. U levert dan vrijwilligerswerkplekken en begeleiding aan de vrijwilliger. Vanuit de onderwijssector komen gemotiveerde vrijwilligers in uw organisatie terecht. U profiteert zo dus van nieuwe doelgroepen.

Samenwerking met de re-integratiesector

De re-integratiesector kan vrijwilligerswerk inzetten als leerplek om re-integratie daarna te vergemakkelijken. Voor u als organisatie betekent dit dat u te maken krijgt met nieuwe doelgroepen: nieuwe vrijwilligers dus. Voor deze vrijwilligers geldt wel dat vaak extra begeleiding nodig is. Het gaat vaak om kwetsbare mensen. Het is dan ook reëel als u voor het beschikbaar stellen van een plek een vergoeding van het re-integratiebureau vraagt. Voor hen is de stage immers een belangrijk hulpmiddel bij het goed afsluiten van een re-integratietraject.

De gemeente

Financiering van EVC-trajecten voor vrijwilligers is ook mogelijk via de gemeente. Dat kan bijvoorbeeld uit subsidies die ROC's ontvangen. Ook kan de gemeente voor financiering zorgen vanuit de Wmo. In gesprekken met de gemeente kunt u hierop wijzen. Daarnaast kan de gemeente ruimte voor EVC voor vrijwilligers maken door hiervoor aandacht te hebben in gemeentelijk beleid.

voorbeeld

“Het verrijkt de vrijwilliger als mens”

Bij Home-Start Lelystad hebben inmiddels verschillende vrijwilligers een EVC-traject doorlopen. Coördinator **Hilde Wessels** begeleidt de deelnemers zelf en is enthousiast.

Waarom zouden vrijwilligersorganisaties een EVC-traject voor vrijwilligers moeten aanbieden?

“Omdat ik denk dat het de vrijwilligers verrijkt als mens. Ze krijgen meer inzicht in wie ze zijn en wat ze kunnen. Dat is heel goed voor je organisatie om, in elk geval, twee redenen: je hebt iets extra's te bieden in vergelijking met andere organisaties en dat kun je bij het werven gebruiken, en verder zijn zelfbewuste mensen een verrijking voor je eigen organisatie. Ze zijn prettiger in de omgang, ze voelen zich aan jou en je organisatie verbonden en stralen die positiviteit ook uit. Na een traject zijn ze bijvoorbeeld beter in staat om andere mensen positief te ondersteunen.”

Heb je in de praktijk al wel eens gemerkt dat een EVC-traject ook concreet voordelen opleverde?

“Ja; een paar keer bij het werven. Het is bekend bij de vrijwilligersvacaturebank dat ik dit bied. Maar ik zet het niet in advertenties. Dan krijg je misschien mensen die alleen hiervoor komen en dat wil ik niet. Ik bied het uitsluitend voor vrijwilligers die ook bij mij de cursus hebben gedaan en waarvan ik weet dat ze zich in elk geval een jaar aan ons project verbinden. Deze termijn is in alle redelijkheid te hanteren. Wanneer ze werk krijgen, omdat ze door het EVC-traject inzicht hebben gekregen in hun mogelijkheden, ben ik blij voor ze. Ik vraag ze dan wel om overal positieve informatie over Home-Start te verspreiden.”

Hoeveel tijd kost de begeleiding van een EVC-traject?

“Voor mij zijn er ongeveer zeven uur aan te koppelen per vrijwilliger. De eerste trajecten kosten wat meer tijd, omdat je er nog niet zo goed inzit. Voor de vrijwilliger zelf kost het natuurlijk meer tijd. Die moet er veel tijd in willen investeren om een mooi portfolio samen te stellen. Het gehele traject vraagt gemiddeld gesproken een paar maanden tot een klein half jaar, verschillend per vrijwilliger en zijn of haar taken.”

Hoe is bij jullie de financiering geregeld?

“Ik mag het in werktijd doen, mits ik er niet al te veel tijd in stop. Meestal heb ik één traject tegelijk lopen.”

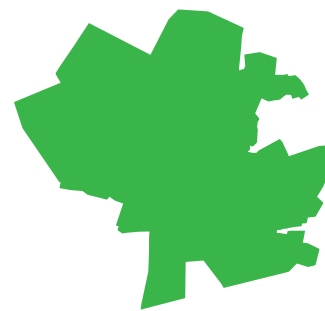
Wat zijn valkuilen van EVC?

“De vrijwilliger moet het werk doen. Dat betekent dat je vragen moet stellen die de vrijwilliger aan het werk zetten en dat je geen antwoorden geeft, voordat de vrijwilliger ze heeft gevonden. Jij draagt aan en zet aan het denken. Voor doorgewinterde hulpverleners kan dit lastig zijn om los te laten.”

Welke tips heb je voor organisaties die met een EVC-traject voor vrijwilligers willen beginnen?

“Doe het zo snel mogelijk! Het is echt goed om te doen! Doe het alleen met vrijwilligers die dit graag willen. Als mensen zelf niet gemotiveerd zijn, werkt het helemaal niet.”

Gemeenten

Een blik op de EVC Landkaart Vrijwilligerswerk leert dat van gemeenten veel wordt verwacht als het gaat om financiering en beleid rondom EVC en vrijwilligerswerk. Daar staat tegenover dat de inzet van EVC voor vrijwilligers kan bijdragen aan het realiseren van diverse doelen voor gemeenten. Wat dacht u van actieve burgers, minder uitkeringen en een grotere participatie?

De meerwaarde

EVC voor vrijwilligers kan het burgerschap en de zelfontplooiing van burgers in uw gemeente ondersteunen en stimuleren. Hiermee levert het een bijdrage aan doelstellingen van de Wmo. In het kader van arbeidsmarkttoeleiding kan de combinatie van EVC en vrijwilligerswerk bovendien een rol vervullen bij re-integratie en het bevorderen van arbeidsparticipatie.

EVC past bovendien ook bij een Leven Lang Leren. Dit Europese beleid wil stimuleren dat mensen zich blijven ontwikkelen. Door EVC voor vrijwilligers te stimuleren, sluit u hierop aan.

Wat kunt u doen?

U bent als gemeente in de positie om bij te dragen aan het profijt dat vrijwilligers kunnen hebben van EVC. Zo kunt u samenwerking tussen verschillende betrokken partijen (onderwijs, re-integratie, vrijwilligersorganisaties) bevorderen en EVC opnemen in uw vrijwilligersbeleid. Hiermee stimuleert, ondersteunt en faciliteert u vrijwilligersorganisaties bij het inzetten van EVC. Zo komt EVC als zelfontplooiingsmiddel dichterbij mensen, moedigt u de samenwerking tussen verschillende sectoren in uw gemeente aan en profileert u het professionele vrijwilligerswerk in uw gemeente.

U kunt er ook voor zorgen dat re-integratiebureaus meer oog krijgen voor de kansen van vrijwilligerswerk. Bijvoorbeeld door leerwerkplekken in vrijwilligerswerk te stimuleren.

Ook financieel kunnen gemeenten een bijdrage leveren. Door bijvoorbeeld experimenten te financieren die vrijwilligers helpen om een EVC-procedure te volgen, prikkelt u organisaties tijd en aandacht hieraan te besteden. Denk aan een gezamenlijk aanbod van een vrijwilligersorganisatie en een ROC. Re-integratiebureaus kunnen de competenties, opgedaan in vrijwilligerswerk, mee laten tellen in de werkervaring van een persoon. Of ze kunnen een vrijwilligersplek gebruiken als leerplek om daarna te re-integreren. U als gemeente kunt zo'n re-integratieproces door middel van EVC financieren.

voorbeeld

“Het geeft vertrouwen in eigen kunnen”

De gemeente Lelystad gebruikt EVC voor vrijwilligers in het kader van het project Duizend en één Kracht. Het doel: de participatie van allochtone vrouwen bevorderen. Het bevalt zo goed dat wordt nagedacht om EVC voor vrijwilligers breder in te zetten. **Sadika Arab**, beleidsadviseur integratie, ziet dat een EVC-traject vertrouwen geeft in eigen kunnen.

Waarom zijn jullie met EVC voor vrijwilligers gestart?

“EVC voor vrijwilligers werkt heel goed voor mensen voor wie de stap naar betaald werk nog te groot of te eng is. Wij vonden het daarmee een mooie manier om mensen te laten participeren. We werken binnen dit project bovendien heel goed samen met alle ketenpartijen. Daarom zagen we een grote kans van slagen.”

Hoe hebben jullie het als gemeente aangepakt?

“Wij nemen als gemeente de regierol. Dat betekent dat wij een opdracht hebben gegeven aan Welzijn Lelystad om dit op te zetten. Zij hebben iemand aangetrokken die acht uur per week aan dit project werkt. Ook hebben we bewust gekozen voor een stuurgroep waarin alle professionele partijen zitten die praktijkervaring hebben met participatie van vrouwen. Denk bijvoorbeeld aan een ROC, Vluchtelingenwerk en een organisatie die ontmoetingen organiseert. Door deze goede samenwerking zijn alle partijen goed op elkaar ingespeeld.”

En hoe betrek je vrijwilligersorganisaties?

“De organisaties zijn bewust niet opgenomen in de stuurgroep. Dan zouden we er wel 200 organisaties aan hebben kunnen toevoegen. Voor de organisaties hebben we clinics georganiseerd. Hierin leggen we uit wat EVC voor vrijwilligers is en hoe ze de begeleiding van vrijwilligers kunnen oppakken. Dat werkt heel goed. Er hebben nu vijftien organisaties meegedaan, maar er hebben zich meer organisaties aangemeld, dus we zullen nog meer clinics gaan geven.”

Hoe zijn de ervaringen tot nu?

“We zijn nu een half jaar bezig en inmiddels hebben twaalf vrouwen het traject afgerond en hun certificaat behaald. Hiermee zijn hun competenties en ervaring voor hen heel tastbaar geworden. Veel vrouwen hebben zoiets van ‘jeetje kijk eens wat ik kan’. Dat is mooi om te zien. Verder is een aantal vrouwen nog met hun EVC-traject bezig. Het is nog te vroeg om te zien wat de vrouwen hiermee verder gaan doen. Maar wij zijn heel tevreden met dit resultaat. Het geeft in ieder geval vertrouwen in eigen kunnen.”

Dus jullie gaan er mee door?

“We zijn nu aan het kijken of we EVC voor vrijwilligers breder willen gaan inzetten. Je ziet in de praktijk dat het echt werkt en zelfvertrouwen geeft. We willen onderzoeken of we het ook voor sociale activering kunnen gebruiken. Als het voor allochtone vrouwen werkt, waarom dan niet voor mannen of autochtonen?”

Heb je ook nog minder positieve ervaringen?

“Bij ons zag ik wel mensen in het traject die het misschien wat minder nodig hadden. Zij hadden al werkervaring en een goed CV. Natuurlijk kun je dan ook een EVC-traject doen, maar dan moet je dat via een regulier traject doen. Ik vind het belangrijk dat een EVC-certificaat als tegenhanger van een goed CV kan fungeren. Dat het waarde heeft. Natuurlijk moeten we EVC voor vrijwilligers niet in een hokje stoppen. Het is niet alleen voor sociale activering goed. Maar het moet wel bijzonder blijven.”

Welke tips heb je voor andere gemeenten?

“Ik zou zeggen: probeer het gewoon. Bedenk wel goed van tevoren wat je er mee wil bereiken en wie voor een traject in aanmerking komt. Neem als gemeente een regierol en laat de uitvoering bij partijen die de expertise hebben.”

EVC: de basics

EVC, Ervaringscertificaat, formele en informele procedures, EVP.... Bij de herkenning en erkenning van competenties zijn er veel mogelijkheden. Het is niet gemakkelijk om het landschap direct op het netvlies te krijgen. In dit hoofdstuk vindt u een uitleg van de belangrijkste begrippen.

EVC

EVC staat voor Erkenning Verworven Competenties. Het is een manier om in beeld te brengen welke talenten, kennis en vaardigheden (competenties) iemand heeft. Die kunnen zijn verworven op school en via werk, maar ook thuis, door het beoefenen van hobby's of het doen van vrijwilligerswerk.

Om competenties inzichtelijk te maken, kan iemand een EVC-procedure inzetten. In verschillende stappen worden competenties (h)erkend, geïnterpreteerd en beoordeeld. De deelnemer beschrijft onder deskundige begeleiding de competenties in een portfolio en verzamelt hiervoor bewijzen. Een externe beoordelaar (de assessor) beoordeelt vervolgens het portfolio. Hij/zij kijkt waar iemand staat, wat iemand kan en welke competenties hij of zij heeft. Deze procedure kan op een formele manier plaatsvinden, maar ook informeel.

Formele procedure

Bij een formele procedure verzamelt iemand zijn competenties in een portfolio. Deze competenties worden vergeleken met bepaalde landelijke criteria. Die criteria vormen de standaard waarmee de competenties worden vergeleken. Het zijn erkende opleidingen of erkende brancheprofielen. Via een assessment kijkt een externe beoordelaar (assessor) in hoeverre de competenties voldoen aan die opleidingseisen of beroepsprofielen. Het uiteindelijke resultaat is een *Ervaringscertificaat*. Dit geeft een onderbouwd overzicht van wat iemand weet en kan ten opzichte van de standaard. In een aanbeveling geeft de assessor aan wat iemand nog zou kunnen doen om zijn vooraf gekozen doel helemaal te behalen, bijvoorbeeld scholing, leren op de werkplek of coaching.

Een formele EVC-procedure kan alleen worden gedaan door een instelling die hiervoor bevoegd is. Deze instellingen worden EVC-aanbieders genoemd (zij moeten voldoen aan de Kwaliteitscode EVC). Dat kunnen onderwijsinstellingen zijn (zowel MBO als HBO), kennisinstellingen of gespecialiseerde bureaus.

Informele procedure

Bij een informele procedure legt iemand zijn competenties ook vast in een portfolio, maar de competenties worden niet door een gecertificeerde beoordelaar beoordeeld. Ook is er geen vergelijking met een landelijke standaard. Het resultaat van zo'n informele procedure biedt inzicht in wat iemand kan en vergroot het zelfbewustzijn. Iemand leert woorden te geven aan hetgeen hij in huis heeft. Informele EVC kan binnen elke organisatie worden gedaan. Hiervoor kan een organisatie zelf een certificaat uitreiken.

Voor vrijwilligers

Voor de vrijwilligerssector is een eigen informele EVC-procedure beschikbaar. Deze is ontwikkeld door MOVISIE. Bij deze EVC-procedure Algemene Vrijwilligerscompetenties doorloopt de vrijwilliger een aantal vastgestelde stappen. Als standaard fungeren twaalf algemene competenties die veel voorkomen in het vrijwilligerswerk. Het resultaat is een certificaat en een persoonlijk ontwikkelplan (POP). Het certificaat geeft geen vrijstelling voor opleidingen. Wel biedt het inzicht in wat iemand weet en kan.

EVP

Naast informele en formele procedures is er ook nog het ErvaringsProfiel (EVP). Een EVP is een loopbaaninstrument dat laat zien over welke kwaliteiten mensen beschikken ten opzichte van een landelijke standaard (zoals een diploma), zonder dat er een formele beoordeling plaatsvindt. Mensen brengen deze informatie zelf in kaart onder deskundige begeleiding. Het Ervaringsprofiel kan dienen als opstap naar het Ervaringscertificaat van de formele EVC-procedure. Alleen erkende EVC-aanbieders mogen een EVP aanbieden. Dit instrument is in ontwikkeling en daarom nog aan verandering onderhevig. De naam kan nog wijzigen en ook de vorm en procedure staan nog niet vast.

De stappen van een EVC-procedure

Globaal bestaat een EVC-procedure uit de volgende stappen:

- * Voorlichting
- * Individuele afspraken: start ontwikkelplan
- * Herkennen van competenties: portfolio
- * Waarderen van competenties: assessment (alleen bij een formele procedure)
- * Beschrijven van de resultaten (Ervaringscertificaat, Ervaringsprofiel, Ervaringscertificaat vrijwilligerswerk)
- * Eventueel een vervolg op de EVC-procedure: uitwerking ontwikkelplan
- * Ervaringsprofiel (EVP)

Wanneer welke procedure?

Of iemand beter een informele of formele procedure kan doorlopen of een EVP kan samenstellen, is afhankelijk van wat iemand voor doel heeft en met het resultaat wil doen. Vaak is het inventariseren en herkennen van eigen competenties al voldoende bij re-integratie of het zoeken naar een andere baan. Een beoordelingstraject zoals bij het Ervaringscertificaat is dan niet nodig en dus niet voor iedereen het meest geschikte instrument. Het inzicht in eigen kennen en kunnen komt immers tot stand door het samenstellen van het portfolio en niet door de beoordeling daarvan.

Hoe kan iemand een traject doorlopen?

Mensen kunnen op verschillende manieren met een traject in aanraking komen. Het kan zijn dat een werkgever met een vraag zit voor zijn personeel en EVC daar een juiste oplossing voor biedt. EVC is de laatste twee jaar veel in de publiciteit geweest door radio- en tv-spotjes van de overheid. De bekendheid is daarmee vergroot. Daarnaast zijn er diverse andere factoren die een stimulerende invloed hebben op EVC, zoals initiatieven vanuit O&O fondsen en bedrijfstakafspraken (CAO).

Het komt ook voor dat een werknemer een stap wil maken en zelf op onderzoek uitgaat. Er zijn in Nederland 40 regionale leerwerkloketten waar iedereen met vragen over leren en werken terecht kan. EVC is een van de instrumenten waar werknemers op gewezen worden. Ook bij UWV WERKbedrijf is EVC een instrument dat steeds meer aandacht krijgt. Een werkzoekende kan de mogelijkheid krijgen om een EVC-procedure te doorlopen om in beeld te krijgen wat hij kan en wat zijn mogelijkheden zijn.

In bovenstaande gevallen gaat het vooral om formele EVC-procedures. Voor informele procedures geldt dat mensen er zelf om moeten vragen of dat zij er via een re-integratietraject of participatietraject mee te maken krijgen.

Kosten en tijdsbesteding

Formele EVC

Het volgen van een formeel EVC-traject duurt circa drie tot zes maanden. Dit kan individueel of in een groep. De kosten voor een formeel EVC-traject liggen tussen de € 700,- en € 1.500,-. Het kan zijn dat een werkgever of het UWV die kosten (deels) betaalt en/of vergoed krijgt. Iemand kan het ook zelf betalen. Dan is het mogelijk fiscaal voordeel te krijgen bij de aangifte van de Inkomstenbelasting. Een andere mogelijkheid is deblokkering van spaarloon (zie www.belastingdienst.nl).

Van elk formeel EVC-traject krijgt de werkgever € 325,- terug via de Wet Minder Afdracht (WVA); het moet dan dus om een formeel EVC-traject gaan. Verder zijn er financiële mogelijkheden per branche. Ook kunnen ESF-gelden, CAO-afspraken, gelden via O&O-fondsen bijdragen om de kosten te verminderen voor de werkgever. Bij het UWV kan EVC betaald worden via IRO-gelden. De gemeente kan een beroep doen op de WWB.

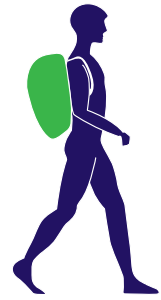
Informele EVC

Een informele procedure duurt ongeveer drie maanden. De EVC-procedure van MOVISIE is gratis. Deze methode kost uiteraard, net als een formeel EVC-traject, tijd.

EVP

De kosten van EVP bedragen rond de € 500,-.

Verder met EVC voor vrijwilligers

EVC voor vrijwilligers biedt, zoals u in deze brochure heeft kunnen lezen, veel kansen en mogelijkheden. We snappen dat het inzetten ervan niet vanzelf gaat. Samenwerkingen zullen moeten worden geprobeerd, financiering gezocht, ervaring met het erkennen en herkennen van competenties opgedaan. Maar wat zou het mooi zijn als het erkennen van competenties van vrijwilligers blijvend op de kaart staat.

Meer inspiratie nodig? Deze organisaties gingen met EVC voor vrijwilligers aan de slag.

- In de gemeente Zaandam doorliepen dertig vrijwilligers een EVC-procedure omdat het ROC Regiocollege en de Stichting Maatschappelijke Dienstverlening Zaanstreek Waterland de handen ineen sloegen.
- Scouting Gelderland verwierf een formele status als leerplek, waardoor tientallen vrijwilligers daar al een stage hebben kunnen lopen. Zo realiseerde Scouting Gelderland volwaardige stageplaatsen voor studenten van SCW-, SPW-, Sport- en Bewegingsopleidingen.
- In het project Duizend en één Kracht hebben zes gemeenten EVC-procedures ingezet voor allochtone vrouwen.
- Arcon leidt sinds april 2011 in Overijssel competentieadviseurs op. Zij doen voorbereidende werkzaamheden om vrijwilligers toe te leiden naar een formele EVC-procedure. De competentieadviseurs worden betaald door de provincie en elke vrijwilligerscentrale in Overijssel krijgt er een. Ook de onderwijssector is bij dit project betrokken.
- De zorgvraag neemt de komende jaren sterk toe. Het project 'branchepaspoort zorg en welzijn' voorziet de groep vrouwen die hoort bij de 'stille arbeidsreserve' van een branchepaspoort waarmee zij een bbl-contract op niveau 3 krijgen in zorg, welzijn of kinderopvang. Zij krijgen dit paspoort na een traject waarin zij vrijwilligerswerk doen bij een van deze organisaties en waarin hun competenties in kaart worden gebracht.
- Europass is een initiatief van de Europese Commissie om mobiliteit bij werken en leren te vergemakkelijken. Eén van de vijf documenten van Europass is de Europass Mobiliteit. Dit document beschrijft de vaardigheden en competenties die een stagiaire of vrijwilliger heeft verworven tijdens zijn of haar (vrijwilligers)werkervaring. De Europass Mobiliteit Binnenland voor vrijwilligers geeft onbetaalde werkervaring meer status. Met het document kan iemand aantonen wat hij of zij heeft gedaan en geleerd in de periode van het vrijwilligerswerk. Vrijwilligers vergroten hiermee hun kansen op het vinden van een betaalde baan of (vervolg)opleiding.
Meer weten: www.mijnEuropassmobiliteit.nl

Studenten van de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) die vrijwilligerswerk of bestuurswerk doen, kunnen daar vanaf nu een officieel 'Erkenningscertificaat' voor ontvangen. De achterliggende gedachte is dat het vervullen van een maatschappelijke functie voor veel bedrijven een pluspunt op het CV is van een sollicitant. Bovendien motiveert het studenten zich meer in te zetten voor de maatschappij.

Het vrijwilligerswerk dat studenten kunnen doen, loopt voor een groot deel via de stichting WorkMate in Rotterdam.

Meer lezen

Hét EVC-handboek bestaat niet. Wel zijn er talloze publicaties, artikelen en rapporten over dit onderwerp verschenen. Veel zijn te vinden op internet. Hier vindt u ook websites met informatie. Een aantal relevante sites zetten we hieronder voor u op een rijtje.

In Nederland

- * www.movisie.nl/evc
- * www.colo.nl
- * www.kenniscentrumevc.nl
- * www.lerenenwerken.nl
- * www.uvw.nl
- * www.1001enkracht.nl
- * www.vrijwilligerswerk.nl
- * www.europass.nl

In het buitenland

- * www.quali-pass.de
- * www.ecard-hessen.de
- * www.worldvolunteerweb.org
- * <http://www.eyv2011.eu/resources-library/itemlist/category/13-recognition-of-volunteering>

Zet EVC voor
vrijwilligers
op de kaart

EVC
Landkaart voor
vrijwilligerswerk

Onderwijs-
sector

Re-integratie-
sector

Vrijwilligers-
organisaties

Gemeenten

EVC: de basics

Hoe verder...?

Tekst: Els Hofman (MOVISIE), Mariëlle Meeuwsen, Noëlle van Wijgerden (NvW*CMMNCT)

Eindredactie: afdeling communicatie MOVISIE

Beeldmateriaal: Ervaringscertificaat.nl

Vormgeving & illustraties: Suggestie & Illusie

Downloaden: www.movisie.nl/publicaties

© 2011

Overname van informatie uit deze publicatie is toegestaan met bronvermelding.

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Deze publicatie is tot stand gekomen dankzij financiering van het ministerie van VWS.

MOVISIE is hét landelijke kennisinstituut en adviesbureau voor maatschappelijke ontwikkeling. We bieden toepasbare kennis, adviezen en oplossingen bij de aanpak van sociale vraagstukken op het terrein van welzijn, participatie, zorg en sociale veiligheid. In ons werk staan vijf actuele thema's centraal: huiselijk & seksueel geweld, kwetsbare groepen, leefbaarheid, mantelzorg en vrijwillige inzet. Onze ambitie is daadwerkelijk te investeren in een krachtige samenleving waarin burgers zoveel mogelijk zelfredzaam kunnen zijn.

Kennis en advies voor
maatschappelijke ontwikkeling

mantelzorg

kwetsbare groepen

vrijwillige inzet

huiselijk en seksueel geweld

leefbaarheid

Het Erkennen van Verworven Competenties (EVC) gebeurt op verschillende plekken. Binnen gemeenten om mensen te activeren naar de arbeidsmarkt, in de re-integratiesector om iemand te bemiddelen naar een passende baan of opleiding of in het onderwijs om competenties te benoemen. Competenties die iemand in vrijwilligerswerk opdoet, worden hierin zelden meegenomen. Dat is jammer, want EVC voor vrijwilligers biedt veel kansen. Voor de vrijwilliger én voor organisaties die bezig zijn met competentieherkenning. In deze brochure vinden gemeenten, onderwijsinstellingen, re-integratiebureaus en vrijwilligersorganisaties kansen en mogelijkheden om EVC dichterbij vrijwilligers te brengen.